

גינות הפאר של אי הר המדבר בחוף מיין ארה"ב

אי הר המדבר ממוקם בצפון מזרח מדינת מיין אשר בארה"ב. האי מפורסם בעיקר בשל הפארק הלאומי אקדיה אשר משתרע על פני מרבית שטחו ומשמש כמוקד משיכה לתיירים מקומיים ובינלאומיים. בנוסף למגוון רחב של מסלולי טיול עוצרי נשימה בין הרים, אגמים, יערות, וחופים בתוליים, ניתן למצוא על גבי האי מספר רב של גנים מרשימים.

מ

העשירים. כישרונה יוצא הדופן והקשרים הרבים של משפחתה הביאו לכך שמשרדה תכנן גנים מפורסמים רבים ברחבי ארצות הברית כמו למשל דמברטון אוקס, גני הבית הלבן, גינת הוורדים בגנים הבוטניים של ניו יורק, וחלקים רבים מהקמפוסים של אוניברסיטת ייל, פרינסטון, שיקגו ואוקסידנטל. בשל הצלחתה הרבה, פאראנד נבחרה להיות האישה היחידה מבין אחד עשר "האבות המייסדים" של איגוד אדריכלי הנוף בארה"ב.

כיום עדיין ניתן לבקר בחלק מהגינות שתוכננו על ידי פאראנד. גינת אבי רוקפלר - Abby Aldrich Rockefeller Garden פתוחה למבקרים בין יולי לספטמבר בתיאום מראש. גינה זאת הנה דוגמה מופלאה לשילוב מעודן בין גינות מזרח אסייתי ואירופאי, הגינה כוללת שבילים נסתרים המובילים לנקודות תצפית, פינות מרגוע בין טחבים ופלגים במעבי היער, ערוגות פרחים צבעוניות ופסלים מזרח אסייתיים מימי הביניים אשר משפחת רוקפלר רכשה במהלך

זג האוויר הצונן בחודשי הקיץ, והקירבה היחסית לערים גדולות כמו בוסטון וניו יורק עוררו את תשומת לבם של בורגני מזרח ארצות הברית החל מסוף המאה ה-19. טיפין טיפין בקתות הדייגים הפשוטות הוחלפו במלונות פאר ואחוזות קיץ. בתחילת המאה ה-20 ניתן היה לפגוש על טיילת החוף איילי הון כמו: ג'יי. פי. מורגן, הנרי פורד, משפחת ואנדרבילט ומשפחת רוקפלר. אחוזות הקיץ נבנו ברוב פאר והדר על מנת לארח אורחים חשובים באירועים חגיגיים ולהרשימם באמצעות גינות מטופחות רחבות ידיים.

אחת מהמשפחות שפקדה את האי מדי קיץ הייתה משפחתה של ביאטריקס ג'ונס פאראנד. פאראנד ניצלה את הקשרים הרבים של משפחתה המבוססת וזודתה המפורסמת אדית וורטון על מנת להקים משרד אדריכלי נוף. מכיוון שבתחילת המאה העשרים אסור היה לנשים לעבוד בפרויקטים ציבוריים, פאראנד התחילה בעיצוב גינות פרטיות של שכניה

ומתחזקת במקצועיות רבה ונותנת תחושה למבקרים שהם אכן בסיור ביפן במהלך שיטוטם בין גן זן יבש, גשרי אבן ואגם זעיר. גן התויה - Thuya Garden ממוקם כחמש דקות נסיעה דרומית לפונדק "אסטוקו". ניתן להחנות את הרכב בתחתית ההר ולאחר טיפוס מאתגר במדרגות אבן החצובות

המדבר. הגינה מעוצבת בסגנון יפני עם מבחר צמחים מקומיים ואקזוטיים. הקרקע החומצית והאקלים הממוזג משמשים מצע גידול מתאים לשיחי רודנדנדרון אשר פורחים באביב בשלל צבעים רומנטיים ולעצי אדר הבוערים באדום, כתום, וצהוב במהלך השלכת הסתוית. הגינה מטופחת

השתמש בצמחים רבים מהגן הבוטני שהקיף את אחוזת הקיץ של פאראנד לאחר שהגן פורק עם מכירת האחוזה. סאבג' יצר שני גנים יפהיים בקרבת פונדקו על מנת למשוך מבקרים. גינת האזליאיות "אסטוקו" - Asticou Azalea Garden ממוקמת ממול לפונדק "אסטוקו" בדרום אי

השנים. בחלקו הצפוני של האי קיימת חוות גארלאנד-Garland Farm אשר שימשה את פאראנד בשנותיה הראשונות לאחר שאחוזת הקיץ המשפחתית נמכרה. כיום החווה משמשת כמרכז מבקרים להנצחת מורשתה של פאראנד.

צ'ארלס סאבג', בעל פונדק מקומי

גינת אבי רוקפלר
 Abby Aldrich -
 Rockefeller Garden
 הנה דוגמה מופלאה
 לשילוב מעודן בין גינון
 מזרח אסייתי ואירופאי,
 והיא פתוחה למבקרים
 בין יולי לספטמבר
 בתיאום מראש

בסלע ההר מגיעים לשער כניסה בו
 מגולפים שלל עיטורים בוטניים. הגן
 מעוצב בסגנון אנגלי ובו מגוון רחב
 של פרחים עונתיים. הצבעוניות
 המקסימה לא רק מאפיינת את
 ערוגות הפרחים אלא כוללת גם
 את הספרייה הקטנה ואפילו את
 השירותים המטופחים שם מחכה
 לאורחים הפתעה פרחונית. שני
 הגנים פתוחים למבקרים במהלך
 חודשי הקיץ.

גן נוסף שעוצב על ידי ביאטריקס
 פאראנד נמצא בקמפוס של
 הקולג' האטלנטי (College of the Atlantic)
 הנמצא בעיירה הצעירה באר הארבור בצפון אי
 הר המדבר. הקולג' הקטן הוקם
 בסוף שנות השישים בשטחן של
 אחוזות הקיץ העזובות, אשר
 משמשות כיום כיתות לימוד

ומשרדים אדמיניסטרטיביים. הקולג', מנוהל ומתוחזק בשיתוף מלא עם התלמידים אשר עובדים בגני הקמפוס המרשימים. הקולג' האטלנטי ממוקם בראש רשימת המכללות הסביבתיות ביותר בארה"ב והביקור בו מומלץ ביותר. מלבד מוזיאון טבע וגן ירק אורגני המספק את מזונן הקמפוס בירקות טריים קיימות בקמפוס ארבע גינות ייחודיות. גינת ביאטריקס פאראנד אשר תוכננה על ידי אדריכלית הנוף המפורסמת, כוללת מדרגות אבן ומערכת טרסות בהן שתולים מגוון וורדים, נרקיסים, אדמוניות ופרגים. גינת ניולין שוכנת בכניסה הראשית למכללה וכוללת מגוון רחב של צמחי בר, במהלך שנת הלימודים ניתן למצוא בגינה זאת סטודנטים רבים בזמן הפסקת הצהריים אשר מנצלים כל יום שמש לאכילה וביוליו בין שיחי אוכמניות ועצי השדר.

שתי הגינות המרשימות ביותר בקמפוס נמצאות ליד בניין הצריחים בלב הקמפוס. גינת הים (Turrets Seaside Garden) נמצאת מאחורי משרד המנהל ובה מגוון עשיר של דורבניות, כלניות, וורדים, פעמוניות, ושושנים. הגינה משקיפה אל עבר אי הבר אליו ניתן להגיע בהליכה מהחוף בזמן השפל. אם יוצאים מבניין הצריחים חזרה אל עבר החנייה המערבית, ניתן להבחין בשער אבן הניצב בין עצי תרזה, השער מוביל לגינה השקועה - Sunken garde המכילה מגוון צמחי מאכל ומרפא מקומיים, את השער והגינה שיקם כותב הכתבה

ב-2018. במהלך חופשת הקיץ ניתן לעיתים לפגוש את ברברה מאיירס, הגננית המיתולוגית של הקמפוס, עודרת, שותלת, גוזמת, ומעשבת. ברברה תשמח לענות בהרחבה על כל שאלה בנוגע לגנים ולהיסטוריה של הקמפוס.

מלבד הגנים הציבוריים אשר פתוחים לתיירים לאורך חודשי הקיץ, ישנן גינות פאר רבות באחוזות שפזורות על פני אי הר המדבר. אדריכל נוף דניס בראקל, ממשיך דרכה של פאראנד, שיקם, תכנן וביצע רבות מן גינות העשירים ברחבי האי. במידה והנכם מגיעים לאי בשבוע האחרון של יולי מומלץ מאוד לרכוש מראש כרטיסים לסיור בגנים הפרטיים אשר תוכננו לרוב על ידי בראקל.

הסיור מתרחש פעם בשנה וזאת הזדמנות מיוחדת להציץ לחיי המותרות של עשירי ארצות הברית ולהתרשם מגינות פרטיות המתוחזקות על ידי צוות גננים מקצועי ובתקציב שלא מבייש גן בוטני. את הכרטיסים לסיור ניתן לרכוש במוזיאון הטבע אשר בקולג'

האטלנטי. בנוסף לגנים האורנמנטליים ולגינות הפאר, קיים גם גן בוטני קטן לצמחי בר (Wild Gardens of Acadia) המציג את מרבית המינים הטבעיים הגדלים באי. מומלץ מאוד לבקר בגן לפני שמתחילים בטיולים הרגליים על מנת להכיר ואחר כך לזהות את פרחי הבר והעצים שתפגשו בשמורת הטבע. בנוסף, כ-200 קילומטר דרומית לאי הר המדבר נמצאים הגנים הבוטניים של מיין (Coastal Maine Botanical Gardens) הגנים כוללים מגוון רב של פינות פעילות לילדים, פסלים סביבתיים וגן מדהים ומעורר השראה לאוכלוסייה בעלת מוגבלויות. מומלץ מאוד לעצור בגנים במידה בדרכם חזרה דרומה. אי הר המדבר הוא ללא ספק גן עדן לחובבי טבע וגנים ושווה ביקור מתחילת יוני עד סוף אוקטובר.

*יניב קורמן, סטודנט לתואר שני אדריכלות נוף באוניברסיטת קורנל אשר בארה"ב